

הפרות העתודות

לפני כשנה החליטה ועדת הטיפוח הארצית על סידור פנקס מיוחד לפרות מצטיינות בייצור חלב, בכושר התמדה, ב־% שומן בחלב ובמבנה גוף ועטין.

פרות אלה עתידות לשמש הגרעין הטיפוחי של הבקר הישראלי-פריזי ויעקב עצמון הציע כינוי להן: „הפרות העתודות“.

בתחילת הפעולה נקבע לפרות העתודות סטנדרד מינימום דלהלן:

21 ק"ג חלב בממוצע ליום חליבה ב־3 התקופות הראשונות, או —

22 ק"ג חלב בממוצע ליום חליבה ב־3 תקופות רצופות בגיל מבוגר; % השומן הממוצע

— 3.3%; סטנדרד זה היה נוח יחסית לגבי פרות מבוגרות ואושרו על פיו 32 פרות.

מאז נקבע סטנדרד חדש, לפיו אין מותרים על שום תקופה.

הסטנדרד — מינימום לפרות עתודות

התקופות	3 חליבות		2 חליבות	
	ק"ג חלב ליום	% השומן	ק"ג חלב ליום	% השומן
3-1	21.0	3.30	19.0	3.50
4-1	22.0	3.30	20.0	3.50
תנובת חיים	23.0	3.30	21.0	3.50

פרות, שנחלקו פעמיים, יכולות לזכות באישור גם לפי הסטנדרד של 3 חליבות ביממה.

הצעות לרישום פרות ברשימת העתודות יש להעביר למשרד החקלאות, המחלקה לבקר,

יחידת ההשבחה, הקריה, ת. ד. 7011.

ועדת משנה מטעם ועדת הטיפוח הארצית — בוחנת כל מועמדת; פרות בעלות פגם גופני עיקרי — נפסלות. הפרה חייבת להיות שחורה-לבנה, לפחות בינונית מבחינת מבנה וגודל הגוף, ומבחינת טיב ומבנה העטין.

הפרות העתודות נבחנו לפי השיטה למבחן הגוף שהונהגה בארץ, בהתאם להחלטת ועדת הטיפוח הארצית: לפי שיטה זו ניתן, על-פי ניקוד, לשחזר את תיאור הפרה.

נבחנים 11 חלקי-גוף שונים וכל חלק עשוי לזכות באחד מתוך חמשת הציונים הבאים:

מצוין 10 (5)

טוב מאוד 9 (4.5)

טוב 8 (4)

מספיק 7 (3.5)

בלתי מספיק 6 (3)

רשימת הפרות העתודות

מס' ת' מס'	שם העתודה	מספר סה"ע	בעל העתודה	האב	האם	התקופה	מס' חל	ק"ג חלב	% שומן	מס' נקודות
1	חרוסת	1234	בית אלפא	קישון	588	חניתא	3 × 4—1	25.2	3.61	88.5
2	כרמלה	1232	בית אלפא	גיל	569	כבירה	3 × 6—1	23.2	3.55	90
3	חלף	1313	בית אלפא	סנה	903	חדקל	3 × 3—1	21.4	3.42	83
4	חלוצה	1314	בית אלפא	דנדי	190	חלילה	3 × 4—1	23.9	3.46	84.5
5	זלמה	1315	בית אלפא	נחשון	625	חלדה	3 × 3—1	23.0	3.92	85
6	קסיה	1316	בית אלפא	נסיך	196	קטנה	3 × 5—1	24.7	3.48	85
7	עמק	1317	אפיקים	ירדני	842	עליה	3 × 4—2	23.0	3.87	83.5
8	חלמה	1318	אפיקים	אפרת	117	חשובה	3 × 6—4	22.2	3.42	83.5
9	זיקית	1319	אפיקים	דן	195	זמירה	3 × 7—3	24.0	3.30	84.5
10	יערית	1320	אשדות יעקב מ.	דנדי	190	יעודה 1015	3 × 4—1	22.9	3.41	82
11	יערה	1321	אשדות יעקב מ.	דן	195	יערית 1320	3 × 3—1	22.0	3.45	83
12	אמיצה	1322	גשר	עצמון	914	אשדותה	3 × 3—1	21.5	3.76	81
13	דייני	1323	דורות	עומר	782	דליה	3 × 4—1	21.6	3.99	86
14	חנניה	1324	דורות	שרביט	573	חמדה	3 × 4—1	21.8	3.52	85
15	הצופה	1325	דורות	רם	626	חנה	3 × 4—1	24.4	3.52	87
16	מרילה	1326	דורות	עומר	782	ממורה	3 × 4—1	21.6	3.96	87
17	דיצה	1327	רוחמה	אריאל	687	דוריה	3 × 3—1	23.1	3.49	82
18	נתה	1328	רוחמה	אריאל	687	נגבה	3 × 3—1	22.0	3.69	81
19	פריסית	1329	גנוסר	נסיך	196	פלא	3 × 3—1	22.8	3.34	87.5
20	רחלה	1380	גשר	דנדי	190	רותי	3 × 3—1	24.3	3.89	84
21	זהובה	1381	דן	איתן	692	זיונית	3 × 6—1	22.1	3.54	81
22	דלילה	1382	דן	בשן	589	דליה	3 × 7—3	22.4	3.63	84.5
23	משה	1383	מרחביה	פלד	751	מגדל	3 × 5—3	23.5	3.82	85.5
24	מרים	1384	משמר הנגב	בארה"ב	4	בארה"ב	3 × 4	23.2	3.66	86
25	זיוה	1385	עמיעד	עצמון	914	זריכה	3 × 4—1	20.9	3.73	81
26	גבעונה	1379	ניר יצחק	נשיא	568	גבולחה	3 × 5—1	20.5	3.66	83
27	חמזה	1330	המעפיל	דנדי	190	אביבה	3 × 4—1	24.8	3.45	83
28	פרידה	1247	המעפיל	אפרים	660	ערניה	3 × 5—1	24.0	3.37	85
29	גאה	1331	המעפיל	זהר	735	וורמונט	3 × 5—1	21.7	3.72	78
30	פלמחית	1332	המעפיל	דנדי	190	פלמחית	3 × 4—1	24.9	3.51	86
31	טרויה	1333	המעפיל	ספיר	844	טרוה	3 × 3—1	22.3	3.41	83
32	זכריה	1334	המעפיל	איחוד	902	זריוה	3 × 3—1	22.2	2.37	85
33	בוקי	1335	המעפיל	דנדי	190	רוחמה	3 × 4—1	25.0	3.40	82
34	כרכורה	1336	הזורע	גיל	569	כרמן	3 × 6—2	23.4	3.57	82
35	אאידה	1337	כפר גלעדי	רולנד	862	אבילה	3 × 4—2	23.8	3.39	85
36	כיפה	1338	הזורע	חמדן	862	כיפורה	3 × 3—1	23.4	3.53	83
37	שמבה	1339	גבעת חיים א'	קישון	588	שולמית	3 × 3—1	22.7	3.81	88
38	עטרה	1340	הזורע	קישון	588	עטרות	3 × 3—1	23.2	3.38	90
39	כנרת	1341	הזורע	קישון	588	כבודה	3 × 7—5	23.3	3.49	86
40	מניה	1342	גבעת חיים א'	נשר	698	מדינה	3 × 6—2	22.4	3.48	83
41	רוני	1343	גבעת חיים א'	נ'ורגי	126	רחל	3 × 6—1	23.5	3.43	87
42	מטרונה	1133	כפר גלעדי	דנדי	190	מנעימה	3 × 6—3	21.8	4.01	85
43	אטומה	1073	כפר גלעדי	דנדי	190	אטורת	3 × 10—1	24.0	3.36	85
44	דגדית	1034	כפר גלעדי	דנדי	190	רקפת	3 × 10—1	19.6	3.80	86.5
45	מריה	1344	כפר גלעדי	ירדני	842	מירה	3 × 3—1	21.1	3.41	81
46	טרודה	1345	משמר העמק	קיסר	194	טובה	3 × 7—5	24.5	3.63	86
47	בובה	1346	משמר העמק	קיסר	194	בלליקה	3 × 7—5	23.1	3.44	82
48	עדינה	1347	משמר העמק	דנדי	190	עידית	3 × 3—1	24.8	3.65	85

ח' מס'	שם העתודה	מספר טה"ע	בעל העתודה	האב	האם	התקופה	חל מס' חל	ק"ג חלב	% שומן	מס' נקודות
49	פוזו	1348	משמר העמק	פור	580	פסחה	3 × 5—3	23.6	3.44	89
50	פולה	1349	משמר העמק	דנדי	190	פוזו	3 × 3—1	23.0	3.34	92
51	אלופה	1350	משמר העמק	דנדי	190	אלפא	3 × 3—1	25.8	3.45	82
52	נעמי	1351	משמר העמק	פור	580	נוגה	3 × 6—3	25.0	3.36	87
53	נומקה	1352	משמר העמק	פור	580	נוגה	3 × 5—3	25.6	3.48	83
54	ינטה	1353	משמר העמק	קישון	588	יחנאית	3 × 6—4	23.0	3.35	87
55	ריקודה	1354	משמר העמק	פור	580	רוחמה	3 × 6—3	25.0	3.71	89
56	יפה	1355	משמר העמק	פרדיננד	817	יערה	3 × 3—1	24.2	4.02	84.5
57	כלנית	1356	חוות לימוד עפולה	קנדי	613	כנרת	3 × 6—3	23.4	3.56	82.0
58	דפנה	1357	חוות לימוד עפולה	קינג	188	דליה	3 × 4—2	21.9	3.63	83
59	חגית	1265	אורין, כ' יהושע	דנדי	190	עטליה	2 + 3 5—1	28.0	3.32	91
60	קישונה	1358	אנקורי, כ' יהושע	קישון	588	ושתי	3 × 3—1	19.5	4.30	86
61	גילה	1359	בלדף, כ' יהושע	גיל	569	חנכיה	3 × 5—3	23.4	3.48	82
62	גנדרנית	1360	ענבר, כ' יהושע	גנדרן	790	קנדיה	3 × 5—3	22.7	3.51	86
63	עתידה	1361	פרידלנסקי, כ' יהושע	קנדי	613	חרותה	3 × 4—2	24.9	3.58	85
64	גילה	1192	שובל	נשיא	568	גריר	3 × 7—3	23.5	3.49	86
65	אפרודיטה	1191	שובל	בארה"ב		בארה"ב	3 × 7—5	27.8	3.29	96
66	אלן	1217	שובל	מרשל	575	אומה 1072	3 × 4—1	22.9	3.51	83
67	אביגיל	1362	שובל	מרשל	575	אביטל	3 × 5—1	23.3	3.35	90
68	דימונה	1301	שובל	יוקטן		דיאנה	3 × 3—1	26.2	3.40	81
69	חופשה	1363	שובל	איתן	692	חנה 1216	3 × 3—1	23.7	3.42	88
70	נופריית	1364	שובל	איתן	692	נופרטטה 1190	3 × 4—1	22.0	3.58	85
71	עטינה	1365	שובל	מרשל	575	עטיה ב'	3 × 5—1	23.2	3.37	83
72	איה	1366	שובל	איתן	692	אליזבט	3 × 5—1	22.3	3.71	84
73	סילגש	1367	שובל	מרשל	575	מוקיה	3 × 6—1	23.1	3.33	84
74	רוחי	1368	שובל	בארה"ב		בארה"ב	3 × 8—4	24.7	3.49	89
75	אדיס	1369	ביה"ס נהלל	קישון	588	אדרה	3 × 4—2	23.9	3.75	87
76	גירה	1370	ביה"ס נהלל	קנדי	613	נוריה	3 × 6—2	23.8	3.62	79
77	יחסנית	1371	כנרת	קישון	588	יודפת	3 × 3—1	21.1	3.61	86
78	הגר	1372	מעגן מיכאל	אציל	470	הללויה	3 × 5—2	21.2	3.74	87.5
79	גילה	1373	מעגן מיכאל	קישון	588	גדית	3 × 3—1	23.2	3.33	84
80	סביבנית	1374	אלומות	קישון	588	סילבה	3 × 3—1	22.1	3.66	83.5
81	חצה	1375	אלומות	ירדני	842	דרורה	3 × 3—1	24.0	3.46	82.5
82	בטי	1376	גבעת עוז	דרור	864	במבי	3 × 3—1	21.5	3.79	86.5
83	פורת	1377	גבעת עוז	גנדרן	790	פולה	3 × 3—1	23.5	3.35	83
84	זלמה	1378	מולדת	מלך	863	זלדה	3 × 3—1	21.5	3.70	84.5
85	רדיאנה	1386	מולדת	דנדי	190	ראשית	3 × 3—1	21.2	3.66	82.5
86	זיוה	1392	יבין (כ' יחזקאל)	פרזידנט	850	חמרינה	2 × 4—1	20.6	3.66	86
87	מקסימה	1387	מ. ברקוביץ (כ' יחזקאל)	מקסים	843	עצמאות	2 × 4—1	20.3	3.65	84
88	מלכה	1388	פ. ברקוביץ (כ' יחזקאל)	קינג	188	נורית	2 × 4—1	22.9	3.42	85
89	קרינה	1389	א. לוין (כ' יחזקאל)	קישון	588	רונית	2 × 3—1	19.2	3.93	86
90	סוניה	1390	קפלינסקי (כ' יחזקאל)	פרזידנט	850	מרים	2 × 3—1	20.1	3.60	86
91	צלילה	1391	נחושתאי (כ' ויתקין)	פרזידנט	850	שחרית	2 × 3—1	19.0	3.50	84
92	חדמור	1393	גניגר	מקסים	843	תלמה	3 × 3—1	21.3	3.46	83
93	רוכלת	1394	גניגר	קישון	588	רחל	3 × 3—1	22.1	3.37	85
94	ריזלה	1395	גניגר	תומר	940	רוני	3 × 4—1	21.6	3.38	82.5
95	גליה	1396	שריד	חמדן	862	גלינה	3 × 3—1	22.2	3.30	84
96	טללית	1397	שריד	דנדי	190	טלטולה	3 × 3—1	23.7	3.38	86.0
97	ושתי	1398	זיקים	אריאל	687	ויקטוריה	3 × 3—1	21.5	3.32	83
98	קדמה	1399	דן	שרון	918	קוראה	3 × 3—1	21.8	3.31	85
99	שורה	1400	כפר בלום	דנדי	190	שולה	3 × 4—1	22.1	3.47	83
100	אסופה	1401	כפר-בלום	דנדי	190	אאידה	3 × 4—1	23.0	3.66	86

מבחן הגוף

נקודות	תיאור המבנה הרצוי	סעיפי המבחן
	מבנה גוף ארוך, ראש וצוואר ארוכים, צלעות ארוכות ורווח גדול ביניהן; רגליים לא קצרות	אורך הגוף
10-6	חזה וזרועות עמוקים	עומק
5-3	מפרקת חדה, גב ישר ורחב	גב
5-3	ארוך ורחב, שורש הזנב בקו ישר עם העכוז	מתניים ועכוז
5-3	עצם שטוחה וחזקה, רגליים קדמיות ישרות, יציבה טובה של הרגלים האחוריות (הקפיץ בזווית של 45 מעלות) חיבור הטלף קצר וחזק	רגליים
5-3	גוף זוויתי, מפרקת חדה; עור מבריק ורפוי; עין גדולה ועירנית	אופי חלבני
10-6	גמיש, מצטמק לאחר החליבה, לא בשרני	טיב העטין
10-6	צמוד לגוף, מפותח	העטין הקדמי
10-6	כפות, צמוד יפה ואופקי	העטין האחורי
10-6	אורך ועובי בינוניים, מיקומן סימטרי וכיוונו אנכי	הפסמות
20-12	גוף הרמוני וגדול. משקלה של פרה בגיל מבוגר, לפחות 600 ק"ג	יושם כללי
100-60	סיכום הנקודות	

יש לתכנן את הפראתן של "הפרות העתודות" בפרים בדוקים ומשביחים מהארץ או בזירמה קפואה מחו"ל. יש לקוות, כי בדרך זו נצליח לטפח פרי-רבייה מעולים מילדי הארץ, נשתחרר מהתלות בפרים מחו"ל ונוכל להציע פרי-רבייה לייצוא.

ראובן בריענן

זוטרות

★ ב־300 אלף עדרי הבקר שבשבדיה לא נתגלה שום מקרה של הפלה מידבקת מאז שנת 1957. ארץ זו דוֹכִיחָה איפוא שביעור מוחלט של מחלה זו הוא בגדר האפשרות. הוחל בביעור המחלה ב־1944 וכעבור 13 שנה הוסלה המחלה כליל. החל מ־1951 הפסיקו בשבדיה את החיסון וכיום אין מקיימים עוד בדיקות דם משום שמניחים שאמנם הדברה המחלה כליל. במקרים של הפלה מסתפקים בבדיקה באקטריולוגית של הנפל וההפרשות.

★ בווינה (אוסטריה) הוקמו הרבה אוטומאטים למכירת חלב. בסקר שפורסם בזמן האחרון נאמר שכל אוטומאט־מכירה הגדיל את שיווק חלב השתיה ב־6000 ק"ג מבלי שגרם לפחיתת שיווק החלב בחנויות שבסביבת האוטומאט. תוצאות דומות הושגו גם באנגליה.

★ ממדי ההברחה של חמאה מהולנד לבלגיה גדלים והולכים. למבריחים צפויים רווחים עצומים כיון שהמחיר הקמעוני של חמאה בבלגיה הוא גבוה בלמעלה משליש מזה שבהולנד; מחיר ק"ג אחד של חמאה בהולנד הוא 0.97 דולר ובבלגיה המחיר הוא 1.34 דולר. עד כה לא תועילו שום אמצעים למניעת או הפסקת ההברחה. המבריחים מצויידים במכוניות משוריינות ולפעמים משתמשים גם בכלי־רכב אמפיביים וצולחים בהם את הנהר מאסט, המשמש גבול בין הולנד לבלגיה.

★ צ'כוסלובאקיה, שהצטיינה בעבר בעודפים של תוצרת חקלאית, קונה בזמן האחרון כמויות ניכרות של חמאה באירלנד במחירי החמאה הנירילנדית שבשוק לונדון. מתנהל משא ומתן בין צ'כוסלובאקיה ואירלנד בדבר הספקת תוצרי בעלי חיים נוספים.